

Sağlık araştırmaları penceresinden YÖK Yasası

Prof. Dr. Mustafa Altındış

1966 yılında Konya’da doğdu. Selçuk Üniversitesi (SÜ) Tıp Fakültesi’nden 1989’da mezun oldu. Aynı fakültenin Mikrobiyoloji Anabilim Dalında doktora eğitimini tamamladı. 1999 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ) Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalına kurucu öğretim üyesi olarak atandı. 2002 yılında Viroloji Bilim Doktoru, 2005 yılında Klinik Mikrobiyoloji Doçenti oldu. Erasmus kapsamında Macaristan ve Avusturya’da misafir öğretim üyesi olarak bulundu. 1 yıl kadar görevli bulunduğu İngiltere NHS Leeds Teaching Hospitals’de laboratuvar kalite sistemlerini inceledi, moleküler viroloji referans laboratuvarında çalıştı. Mayıs 2011’de profesörlük kadrosuna atanan Dr. Altındış, halen AKÜ Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji AD Başkanlığı ve AKÜ Atatürk Sağlık Hizmetleri MYO Müdürlüğü görevlerini sürdürmektedir. Eurorotanet projesi Türkiye koordinatörüdür.

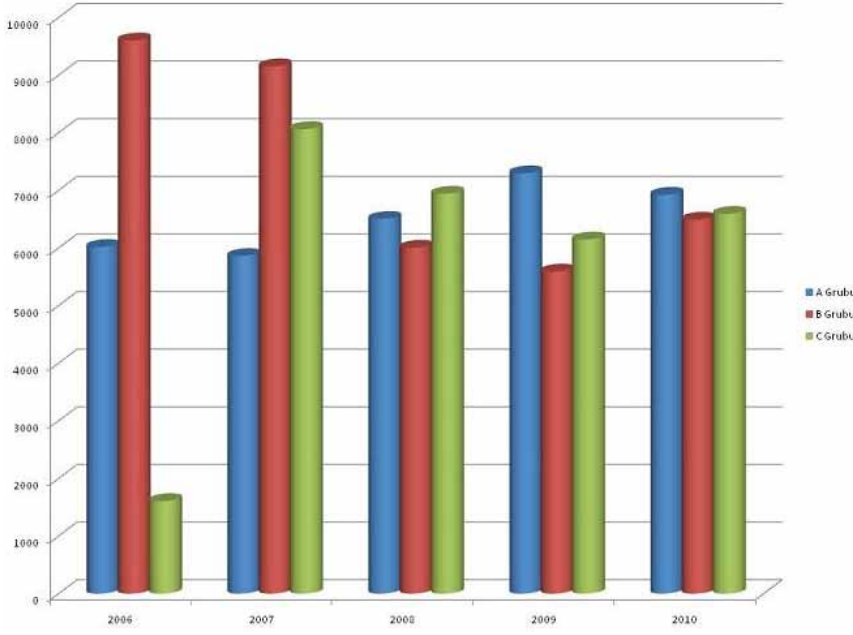
Araştırma; üniversitenin en öncelikli görevlerinden birisidir ve üniversiteler kesinlikle güçlü araştırma alt yapısı ve ekibine sahip olmalıdır. Çünkü bilimsel bilgi üretemeyen bir eğitim kurumunun öğrenciye yeni bilgileri aktarması mümkün olmadığı gibi, teknoloji/sanayi/endüstri dahası ülke ekonomisine hiçbir katkısı olmaz. Günümüze değin izlenen atama ve yükseltme stratejileri akademisyenleri salt yayının/yayın sayısının önemsendiği bir yasak savmaya yönlendirmiştir. Yayın çok önemli olmakla birlikte, ülke endüstrisi ve topluma katma değeri olan araştırmalara yöneltilmesi özellikle uygulamalı bilimlerde

ülke menfaatleri açısından son derece gereklidir. Üniversitelerde araştırma ve geliştirmeye özel önem verip, nitelikli araştırmaların ve bilgiye dayalı ürün ve teknolojilerin geliştirilmesi özendirilmeli, teşvik edilmeli ve bunu yapabilme yetisi araştırmacı herkese kazandırılmalıdır.

Üniversitelerde nitelikli araştırmaların gerçekleştirilebilmesi ve araştırma sayısının artırılabilmesi için gerekli destekleri sağlayacak düzenlemeler Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TUBİTAK), TC Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Projeleri (Sanayi Tezleri Programı-SANTEZ), Avrupa Birliği Fonları, Kalkınma Ajansları ve Kalkınma Bakanlığı tarafından

kısmen yapılmıştır ama halen yetersizdir. Araştırma altyapısını güçlendirme fonunun oluşturulmasında yükseköğretim kurumlarının öz kaynakları (ki bu son yıllarda daha da kısıtlanmıştır) yanında devlet desteğinin sağlanması uygun olacaktır. Üniversitelerde üretilen nitelikli bilgi ve araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılabilmesi için oluşturulacak araştırma enstitü ya da merkezlerinin etkin bir şekilde çalışması için bunların da ayrıca bütçe ve kadro gereksinimleri karşılanmalıdır. Özel sektör ortaklı araştırma merkezleri kurulabilmelidir. Araştırma sonuç/çıktılarının kesinlikle sanayide bir kullanımı olmalı, endüstriye katkı sağlamalıdır. Ancak tabii ki üniversitelerin yapmış olduğu çalışmaların

Grafik 1: 2006-2010 yıllarında ULAKBİM'den yayın teşviki alan sağlık bilimleri yayın sayıları

Yıl	Yayın Sayısı
2000	6.984
2001	8.423
2002	10.810
2003	13.183
2004	16.322
2005	17.481
2006	20.100
2007	24.117
2008	24.881
2009	27.982
2010	28.680
2011	28.532
Toplam	227.499

Tablo 1: "ISI-Web of Science"daki Türkiye adresli yayın sayısı (2000-2011) (Güncelleme Temmuz 2012)

öncelikli olarak ticari değeri yüksek olan konularda olması koşulu aranmamalıdır. Üniversitelerin araştırma altyapısı ile teknokentler arasında organik bağlar daha da güçlendirilmelidir. Araştırma sonuçlarının uygulama ve üretime dönüşebilmesi teşvik edilmeli, yaygın etki ve katma değer oluşturacak araştırmalar kesinlikle veya öncelikle desteklenmelidir. Uygulamalı araştırmaların yanında temel araştırmaların desteklenmesine de özen gösterilmelidir. Yabancı saygın bilim insanlarının ya da sanayiden/endüstriden yetenekli insanların belli görevlendirmeler ile üniversitemizde belirli sürelerde araştırmacı olarak çalışabilmesi ve yabancı lisansüstü öğrencilerin sayısının artırılabilmesi için düzenlemeler yapılmalıdır. Üniversitelerde lisansüstü öğretime önem verilmeli, lisansüstü tezler maddi olarak desteklenmeli, yayına ya da kitaba dönüş-

mesi özendirilmeli, sonuçları ulaşılabılır ve kullanılabilir olmalıdır.

Sürdürülebilir yayım alt yapısı (istatistikçi, epidemiyolog, çevirmen, endnote vb. gibi program kullanıcıları...) üniversite içinde mutlaka yer almalıdır. Doktora sonrası araştırmacılar, mevcut kadro ile ilişkilendirilmeden proje araştırmacısı istihdamı veya dışarıdan araştırma olarak görev alabilmesi izni diğer yararlı girişimler olacaktır.

Öğretim üyelerinin özlük haklarında gerekli iyileştirmeler artık zaman geçirilmeden yapılmalı, gerçekçi akademik üretim ölçütlerine göre akademik faaliyet puanı ve faaliyet ödeneğinin hesaplanması ve ödenmesinin daha uygun olacağı fikri değerlendirilmelidir.

Üniversitenin performansının belirlenmesinde yayın faaliyetleri yanı sıra araştırma, eğitim, akreditasyon, yayın, yayım, proje, patent, buluş, ödüller, toplumbilim faaliyetleri, gelişmekte olan bir üniversiteyi destekleme ve himaye etme faaliyetleri vb. dikkate alınmalıdır. Şu anki mevcut hali ile üniversitelerde uygulanan performans, bilimsel aktiviteyi teşvik etmek bir yana bilimsel çalışmaya engel olmaktadır. Çünkü şu anda sağlıkta bilimsel araştırma ve eğitim faaliyeti (C ve D puanları) sağlık hizmeti performans puanları (A, B1, 2 puanları) yanında çok komik kalmaktadır. Performans ölçütlerinin yıllar bazındaki birikim miktarları üniversitelerin gelişmişliklerini kategorize etmelidir. Üniversite-sanayi, üniversite-ilk ve orta dereceli okullar, üniversite-sivil örgütlenme ve örgütler, üniversite-gençlik bağlantıları araştırma bazında oluşturulmalı ve kurumsal hale getirilmelidir.

Türkiye adresli yayınların yıllara göre

dağılım sonuçları Tablo 1'de sunulmuştur. Bu makalelerin yer aldığı bilim dalı/konu kategorilerine göre ilk 5 sırada yer alan bilim dalları; klinik tıp (%33,04), kimya (% 12,01), mühendislik bilimleri (% 9,44), fizik (% 6,89) ve biyoloji ve biyokimya (%5,71)'dir. Bu 5 bilim dalı kategorisinde yapılan yayınlar toplamı Türkiye yayınları toplamının % 67,09'una karşılık gelmektedir. 6-10. sıralarda moleküler biyoloji ve genetik (% 4,04), bitki ve hayvan bilimleri (% 3,94), malzeme bilimleri (% 3,06), farmakoloji (% 2,85) ve ortak disiplinler (% 2,17) bilim dalı kategorileri gelmektedir. İlk 10 sıradaki bilim dallarının Türkiye toplamında payı % 83,05'tir. Geriye kalan 14 bilim dalında yapılan yayınların Türkiye toplamındaki payları ancak % 17,0 kadardır. Uzay bilimleri araştırmalarını da içeren astrofizik, ekonomi ve iktisat, eğitim ve hukuk bilim dallarının tümünün Türkiye toplamındaki payı % 1,35 gibi oldukça düşük bir değerdedir.

Bilimsel makale sayısında ülkemiz dünyada 17. sıradadır. Bu hızla gidilebilse 2020'de dünyanın ilk 10 en çok bilimsel araştırma yapan ve yayımlayan ülkeleri içinde olacaktık. Ayrıca bu halimizle makale çıkartma artış hızında İran ve Çin'den sonra dünya üçüncüsü olduğumuz da bir başka gerçektir. Üniversitelerin tıp, diş hekimliği fakültelerinde tam gün ve performans uygulaması nedeniyle son yıllarda daha az araştırma yapılacağı ve bir kısmının makaleye dönüşebileceği açıktır. Bu hali ile 17. sıranın korunamama ihtimali bile vardır. Ayrıca sağlık bilimleri alanında ve ilgili kurumlarda bilgi birikiminin teknolojiye çevrilmesinde de ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Genel bir örnek; 2008 yılı için İsrail'in yayın sayısı 9 binlerde iken ülkemizden 18 bin fazla makale yayımlanmıştır. İsrail'de 9 bin yayından patente başvuranların sayısı 4 bin 560 iken bizde aynı yıl 18 bin yayından sadece 85'i patente başvurmuştur. Bu şu demek; üniversitelerimizin patentten haberi yok, sanayinin, endüstrinin dahası dünyanın gereksinimini bilmiyor, sorunlara çözüm üretmeye, hayati kolaylaştırmaya, sağlık için kalıcı projeler yapmaya gereksinim duymuyor; bunların performans karşılığının, dahası Nobel ödülünün bile performans karşılığının birkaç muayene/küçük ameliyata denk geldiğini bilen sağlık akademisyeni daha kolay ve kazançlı yolu seçmektedir. Ülkemizde, düşündüğünü/araştırdığını/ürettiğini pratiğe çevirip halka sunan, endüstri için endüstri ile iç içe çalışan üniversitelere ihtiyacımız olduğu açıktır.

Son yıllarda yükseköğretime ayrılan kaynaklar artırılmış olsa da, Türkiye'de yükseköğretim harcamalarının GSYH içindeki payı hâlâ %1 civarındadır. OECD ülkeleri yükseköğretime GSYH'nin ortalama %1,5'ünü, AB ülkeleri ise ortalama %1,3'ünü ayırmaktadır. ABD'de bu oran %2,7; Kore'de ise %2,6'dır.

Olması gereken: Araştırma üniversiteleri

YÖK'ün yeni yapılanmasında bilimsel başarı için araştırma üniversiteleri ile eğitim üniversitelerinin ayrılması da gündeme gelmeli ya da bazı büyük şehirlerde endüstri ile iç içe olan bazı büyük üniversiteler enerjilerinin bir kısmını sadece bu konuya ayırmalıdır. Araştırma üniversitesi olma yolundaki kilometre taşları;

Üniversitenin atama ve yükseltme sistemi, üniversite içinde ve dışındaki rekabet, hocaların araştırma performansının sık sık ölçülmesi (değerlendirilmesi ve ödüllendirme yöntemleri), Hocaların ders yüklerinin araştırma performansına bağlı olarak ayarlanması, üniversite dışı faaliyetlerin etkileri, Dış veya iç destekli projelerin araştırmalara katkısı, yüksek lisans ve doktora öğrencileri dağılımı ve donanımlı bir kütüphane.

Dünyada 125 tanesi ABD de olmak üzere yaklaşık 200 tane araştırma üniversitesi vardır. Etkin araştırmaların pek çoğu bu üniversitelerde yapılmakta, makaleleri yüksek prestijli dergilerde yayınlanmakta ve çok atıf almakta ve araştırma desteğinin en önemli kısmını bu üniversiteler kullanmaktadır.

Araştırma üniversitelerinin özellikleri

Seçkin ve yıldız öğretim üyeleri: Çoğu alanlarında tanınmış ve saygın kişiler olup doktora derecelerini dünyanın önde gelen üniversitelerden almışlardır. Yıldız araştırmacı ise bilimsel Akademileri üyeliklerine seçilmiş, Nobel veya benzeri yüksek prestijli ödüller kazanmış bireylerdir. Bunlar yayınları A sınıfı bilimsel dergilerde yayınlarlar ve birçok yayınları yüksek sayıda atıf alır(h-faktörleri 50 ve üzeri). Bunların ekibinde, 20-30 doktora öğrencisi ve post-doc araştırmacı bulunur. Milyon dolarlarla ölçülen dış destekli fonlara sahiptirler. Bu hocalar çok az sayıda ders verirler. Araştırma yapmayan hocalar ise daha çok sayıda dersten sorumlu tutulurlar.

Seçkin lisansüstü öğrenciler: Dünyanın dört bir yanından çok rekabetçi bir ortamda seçilerek gelmiş öğrencilerden oluşur. Bu öğrencilere üniversitenin kaynaklarından veya dış destekli projelerden burslar verilir.

Parasal kaynak: Dünyanın en önde gelen araştırma üniversitelerinin milyar dolarlar düzeyinde araştırma fonları vardır. Fonların bir kısmı üniversitelerin kuruluş vakfiyesinden gelse de, bütçelerinin önemli kısmı araştırma desteği sağlayan kuruluşlardan gelir. Ayrıca Üniversitenin ürettiği patentlerin lisans ücret gelirleri de olacaktır.

Zengin kütüphane: Araştırma üniversite-

telerinin sahip olduğu milyonlarca basılı veya sayısal dokümana başka kurumların araştırmacılarına da kolayca erişim sağlar.

Geniş fiziksel olanaklar: En son teknolojiye sahip sınıflar ve harika mimarili binalar ve geniş spor olanakları, modern yurtlar ve zengin sosyal mekânlarla donatılmış güzel kampüslere sahiptirler. Bazı araştırma üniversiteleri büyük şehirlerde olsa da çoğu metropollerden uzak ve bazen tamamen izole yerlerde bulunabilmektedir.

Üniversitemiz x araştırma üniversiteleri

Türkiye'deki Yükseköğretim Kurumları, araştırma performanslarındaki artışla, endekslı dergilerde yayınlanan makale sayısı bakımından dünyada 42. sıradan 17. sıraya kadar yükselmiş olsa da makale başına atıf sayısı bakımından hala dünya ortalamasının yaklaşık yarısı kadardır. Fiziksel altyapı açısından karşılaştırıldığında birçok Türk Üniversitesinin yeterli olduğu görülür. Ancak, insan kaynakları açısından benzer yeterlilikten söz edilemez. Yüksek Öğretim Kurumlarımızdaki akademik politikalar birçok açıdan Araştırma Üniversitelerindekilere benzemektedir;

1. Doçentliğe yükseltilmeye minimum kriterlerle yetinmek ve adayın yetkinliklerinin öğrenciyeye/egitime, bilime, mesleğine, endüstriye, topluma ve üniversitesine katkıları konusunu sorgulamamak.

2. Doçentlik sınavlarında halen sübjektif ve değişken değerlendirme formatlarının varlığı... Doçentlik jürilerinde gizliliğin ve bağımsızlığın olmaması.

3. Yükseltmelerde sadece yurt içindeki referans mektupları ile yetinmek.

4. Doçentliğe yükseltilmiş bir öğretim üyesinin en verimli olması gereken çağda rehavete kapılması ve profesörlük için sadece zamanını doldurmasının yetmesi.

5. Yabancı araştırmacı ve öğretim üyesi değişimlerinin yeterince olmaması, haksızlık ve eşitsizlikler.

6. Herkese eşit maaş politikası(çalışan-çalışmayan ayrımının yapılamaması; performans henüz bilimsel aktivite için çalışmıyor). Değişik araştırma performanslarına sahip öğretim üyelerinin maaşlarında veya ders yüklerinde bir farklılık yaratılmaması.

7. Araştırmaların İngilizce dışındaki başka bir dilde yayınlanması(Ulaşılmıyor).

8. Hocaların oyları ile seçilen rektörlerin, hocaları zorlayacak ve onlar tarafından hoş karşılanmayacak hiçbir kararları alamıyor olmaları.

9. Kendi Yüksek lisans/doktora mezunlarını ya da yakınlarını öğretim üyesi olarak işe alma ve gelişimin sağlanamaması.

10. Araştırma projelerini TÜBİTAK, Avrupa Birliği FP7 projeleri, Kalkınma Ajansı, SAN TEZ gibi dış destekli projelere yönlendirmek

yerine üniversitenin kendi kaynaklarıyla desteklemek(Kısıtlı, çoğunlukla kalitesi düşük ve rekabete kapalı projeler...)

YÖK'teki değişim

YÖK'ün yetkilerinin azaltılması, eşgüdüm ve planlamadan sorumlu bir üst kurula dönüştürülmesi, üniversitelerin idari ve mali özerkliklerinin artırılması, yükseköğretimde hesap verebilirliğin geliştirilmesi gibi hususlarda toplumun değişik kesimlerinde neredeyse tam bir uzlaşma vardır. Genel bir eğilim olarak, üniversitelerin farklılaşmasına izin veren daha az merkeziyetçi bir yapı önerilmekte ve yükseköğretim kurumlarının tek tipleşmekten kurtarılması ve her bir üniversitenin kendi misyonu çerçevesinde farklılaşmasına izin vermesi talep edilmektedir. Yükseköğretimde dair bunca uzlaşmanın olması, yükseköğretimde değişiklik yapmak için büyük bir fırsattır. Son yıllarda yükseköğretime ilişkin ciddi bir değişim yaşanmıştır. Bu normalleşme, yükseköğretimdeki reform çalışmaları için, oldukça uygun bir zemin oluşturmuştur. Yükseköğretimde kalıcı bir değişim için, yükseköğretimin toplum ve devlet ile olan ilişkisinin yeniden kurgulanmasına da ihtiyaç vardır. Muhtemel bir yükseköğretim reformunun en önemli bileşeni, yükseköğretim sisteminin topluma karşı hesap verebileceği bir mekanizmanın kurulmasıdır.

Sağlık araştırmaları; YÖK'ten beklentiler

1. Üniversitelerin/bireylerin araştırma hedefleri netleşmeli ve hedef belirleme konusunda bireyler motive ve teşvik edilmelidir. Doçentlik sınavlarında; "sadece bir konu etrafında çalışma suçlamasından tutunda, 100'den SCI makalesi olan birisine "ulusal dergilerde makaleniz az!!" diye sınavı geçirmeyen yaklaşım, herhangi bir yabancı bilim adamının CV'sini daha önce görmemiş midir?. Ülke biliminde tuğla üstüne tuğla koyma çalışması ancak derin uzmanlaşma ile gerçekleşecektir.

2. Araştırma kaynakları çeşitlendirilmeli, projeye başvuru, değerlendirme ve sonuçlanma kolaylaşmalıdır.

3. Araştırma birimleri ve tezler kesinlikle finanse edilerek ülke/dünya bilimine katkı sağlar aşamaya gelmelidir. Yüksek atıf alan ve patente giden yayınlar teşvik edilmelidir. Yeni yasa ile üniversitelerde yapılan tez ve yayın faaliyetleri kesinlikle o üniversitenin misyonuna uygun bir amaç için yapılır hale gelmeli, amaçsız ve sadece terfi almak için akademik faaliyetler yapılmamalıdır. Böylece ülke kaynakları heba edilmemiş olacak, bilime dayalı kalkınma, bilimin reberliği ve bilimin iktidarı sözde kalmamış olacaktır.

4. Asgari koşullar ve akademik yükseltme yasak savmaları ile Türkiye'de bilim geliş-

mez. Akademik yükseltme kriterleri sadece yayından olmamalı; bir akademik aktivite kombinasyonu ile değerlendirilmez. Bu pakette şunların olması ve bununla ilintili bir puanlama sistemi olması beklenir.

“Akademik Aktivite Paketi” (Yunus Çengel Hoca’dan adapte edilerek):

- Makale yayını ve değerlendirilmesi, atf sayısı, h-indeks
- Kitap veya kitap bölümü telif/tercüme
- Proje yazma (TÜBİTAK, AB 7. Çerçeve, Kalkınma Ajansı, Firmalar, vs.)
- Proje yürütücülüğü / araştırmacılığı / değerlendireciliği / izleyiciliği
- Patent alma / ürün geliştirme / lisanslama / şirket kurma / bilimsel rapor yazma
- Seminer / ders verme
- Yönetilen master / doktora tezleri (yüksek yetenekli insan yetiştirme)
- Firmalara / kurumlara danışmanlık
- Kurumuna yapılan katkı / verilen destek / komisyon görevleri
- Verilen dersler / açılan laboratuvarlar / yaptırılan lisans projeleri
- Mesleki konferans / kongre düzenleme; bilimsel dergi editörlüğü
- Alınan ödüller, plaketter, davetli konuşmacı olma, panelistlik, medya
- Diğer akademik faaliyetler...

5. Yayın yapma konusunda eğitim ve teknik destek birimleri(dil desteği) kurulmalıdır. Üniversitelerin makale redaksiyon ve epidemiyoloji/statistik destek birimleri geliştirilmelidir. Her şeyden önce bir bilim adamı yetiştirme stratejisi oluşturulmalıdır. Hangi tür konularda doktoralı bilim adamları yetiştirmeli, nerelere yönlendirilmeli?

6. Uluslararası nitelikte merkezi araştırma laboratuvarları kurarak, bilim dünyasına kabul edilebilecek orijinal bilimsel çalışmalarını ve teknik buluşları teşvik etmek amacıyla, özendirici ödül sistemleri oluşturmakla işe başlanmalıdır.

7. Üniversitelerimiz ne tür yatırımlara ağırlık vereceklerini belirlemeli, kendilerini gelecekteki uluslararası eğitim/araştırma/patent geliştirme yarışında nerede konumlandıklarını planlamalıdır? Eğitim, araştırma ve hizmet yatırımları ve diğer yatırımlar paylaşımı aynı üniversitede de rektörlere göre değişmeyen master planlar çerçevesinde olmalıdır.

8. Ülkemizin ulusal kaynaklarını bilim ve teknoloji açısından nasıl değerlendirmeliyiz? Sanayiye, üretim için AR-GE’yi hatırlatmak ve bu konuda iş birliklerini artırmak üniversitelerin görevi olmalıdır. Üniversite şehrin sanayisini dayanışmaya zorlamalı, araştırmaya motive etmeli ve bilimsel veriler ile çalışma seviyesini göstermelidir.

9. Toplumsal hizmet: Yükseköğretim kurumlarının görevleri arasında öğretim,

araştırma ve yayın etkinlikleri ile içinde bulunduğu topluma hizmet sunma yanında ülke ve bulunduğu yörenin sorunlarına çözüm aramak, mesleki eğitimin yanı sıra, kültür, sanat ve sosyal etkinliklerde toplumda öncü rol oynamak da yer almaktadır.

10. Denetim ve kalite güvencesi: Bireysel ve kurumsal üretimin güvenilir/gerçekçi göstergeler ve yöntemlerle değerlendirilmesi, kurumun tüm süreçlerinde bilimsel verilerden ve araştırma sonuçlarından yararlanılması önemlidir.

11. Öğretim elemanı atama ve yükseltme süreçleri: Üniversitenin başarısı akademik ve idari personelin takım anlayışı içinde çalışmasıyla gerçekleşebileceği için yeni yasanın akademik ve idari personelde kuruma aidiyeti, motivasyon ve sinerjiyi sağlayacak, emeklilik süreçlerine de yansıyan maaş düzeylerini artıracak, kazanılmış özlük haklarının bekletilmeden verilmesini ve korunmasını sağlayacak nitelikte olması gerekmektedir. Akademik personeli, üretkenliklerini artırmak ve kendilerini geliştirmelerini, yurtiçi ve uluslararası kongrelere katılmalarını, konferans verme, konuk öğretim üyeliği gibi davetler alanları ödüllendirecek, yurt dışındaki gelişmiş üniversitelerle etkin işbirliği yaparak bilimsel, kültürel ve mesleki gelişim amacıyla uluslararası hale gelmenin koşullarından biri olan öğretim elemanı değişim projelerini özendirilecek, akademik ve idari personelin yurt içinde yabancı dillerini geliştirmeyi destekleyecek, üniversite personelinin uluslararası ve yerel kalkınma ve sosyal sorumluluk projelerinde yer almasını özendirilecek, hizmet içi eğitime ve yaşam boyu öğrenmeye önem verecek, üniversitedeki kadro sayısının artırılmasını destekleyecek hükümleri içermesi gerektiği değerlendirilmektedir.

12. Yardımcı doçentlik, doçentlik ve profesörlük unvanlarının akademik unvanlar olduğu, yalnız üniversite bünyesinde çalışan eğitim-araştırma hizmeti veren öğretim elemanlarına verilmesinin ve bu unvanların kadroya bağlı olmamasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Yükseköğretim kurumlarında norm-kadro uygulaması benimsenmelidir. Günün koşulları dikkate alınarak gerekli düzenlemelerin üniversite senatosunca yapılması uygun olacaktır.

Sonuç

Türkiye’de sağlık bilimleri alanında etkili bilim politikaları oluşturma aşamasında; Mevcut ezberci sistemden başka kafalı etkili araştırmacıların çıkabilmesi zor görülmektedir. Zaman geçirmeksizin etik değerleri de öğreten etkili bir eğitim reformu zorunludur. Bunun meyveleri 20 sene sonra toplanabilecektir.

b. Bilim ve Teknoloji Bakanlığı’ndan da doğru bilim politikalarının oluşturulması konusunda beklenti yüksektir.

c. Acilen epidemiyolojik çalışmalar teşvik edilerek Türkiye’nin sağlık alanındaki risk önceliklerinin belirlenmesi ve bunların bi-

limsel araştırma alanına kanalize edilmesi gerekmektedir.

d. Bilim insanının yaşam koşulları saygınlığını yeniden sağlayacak şekilde düzeltilmelidir. Bu yapılırken araştırmacılar ile ders veren veya idari işlerle uğraşan öğretim üyelerinin görev tanımları yeniden yapılmalıdır. Aynı akademisyenden hem araştırma, hem ders hem de idari görev bekleyen mevcut sistem terk edilmelidir. Ama akademisyenlerde daha yüksek performans alabilme adına fakülte ve hastanelerin idari görevlerine talip olmak zorunda kalmamalıdır.

e. Araştırma laboratuvarlarının ve enstitülerinin idaresi araştırmacı yönü güçlü ve bununla kendini kanıtlamış araştırmacı kimliği ve bilincine sahip akademisyenlere bırakılmalıdır. Hiç olmazsa buralarda yetkinlikler öncelenmeli, grup gücüne, seçime veya sadakate dayalı atamalardan uzak durulmalıdır.

Kaynaklar

Adams, J. et al (2011). *Global Research Report, Middle East, Arabian, Persian and Turkish Research*, February 2011, Thomson-Reuters <http://researchanalytics.thomsonreuters.com/m/pdfs/globalre-searchreport-aptme.pdf> (Erişim tarihi: 11.11.2012).

Atar A. *Araştırma Üniversitelerinin Temel Özellikleri Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011) Mayıs 2011.*

Çakmak O. *Yunus Çengel Hoca ve Üniversite - YÖK Reformu. Zaman Gazetesi. 2012.*

Emlük Ö. *Tam Gün Meselesi Bilimsel Makaleye Darbe Vuracak.* <http://www.saglikaktuel.com/> (Erişim tarihi: 11.11.2012).

Gökçora İH. *Türkiye’de Sağlık-Bilimleri ve Yayıncılığı: Biyotıp, Genetik, Bilişim Ve Nihayet “Saydam Kurbağa”dan Sonra Uzay Tibbına Doğru. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007. TÜBİTAK, Ankara, 2007.*

Gür B, Çelik Z. *YÖK’ün 30 Yılı Raporu. SETA, 2011* (<http://www.setav.org>). (Erişim tarihi: 11.11.2012).

<http://www.e-hayat.net/hangi-universite-kacinci-sirada/> (Erişim tarihi: 11.11.2012).

<http://www.hurriyet.com.tr/egitim/an...4241.asp?top=1> (Erişim tarihi: 11.11.2012).

<http://www.sagem.gov.tr/> (Erişim tarihi: 11.11.2012).

<https://www.ulakbim.gov.tr/cabim/ubytl/stats/index.uhtml> (Erişim tarihi: 11.11.2012).

Oztemel E. *Yükseköğretim Kurumlarında Araştırma ve inovasyon Kültürünün Oluşturulması. Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011) Mayıs 2011.*

Senato Kararları. <http://www.ankara.edu.tr/duyuru.php> (Erişim tarihi: 11.11.2012).

Uzbay İT. *Çağdaş Uygarlığa Ulaşmada Bilim Politikalarının Yeri ve Önemi. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008. TÜBİTAK, Ankara, 2008.*

Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. 19 Eylül 2012 Çarşamba. Resmî Gazete Sayı: 28416.